

FÖRSTAINSTANSRÄTTENS DOM (första avdelningen)
den 10 oktober 2001 *

I mål T-111/00,

British American Tobacco International (Investments) Ltd, London (Förenade kungariket), företrätt av S. Crosby, solicitor,

sökande,

mot

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av U. Wölker och X. Lewis, båda i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

svarande,

* Rättegångsspråk: engelska.

angående en talan om ogiltigförklaring av kommissionens beslut att delvis avslå en ansökan om att få tillgång till vissa protokoll från punktskattekommittén,

meddelar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (första avdelningen)

sammansatt av ordföranden B. Vesterdorf samt domarna M. Vilaras och N.J. Forwood,

justitiesekreterare: H. Jung,

med hänsyn till det skriftliga förfarandet och efter förhandlingen den 7 mars 2001,

följande

Dom

Tillämpliga bestämmelser

1 Den 6 december 1993 antog kommissionen och rådet en gemensam uppförandekodex avseende allmänhetens tillgång till rådets och kommissionens handlingar (EGT L 340, s. 41, svensk specialutgåva, område 1, volym 3, s. 86, nedan kallad uppförandekodexen).

- 2 För att genomföra denna kodex antog kommissionen beslut 94/90/EKSG, EG, Euratom av den 8 februari 1994 om allmänhetens tillgång till kommissionens handlingar (EGT L 46, s. 58; svensk specialutgåva, område 16, volym 2, s. 66). I artikel 1 i detta beslut antas uppförandekodexen, vilken bilagts nämnda beslut.

- 3 Uppförandekodexen formulerar följande allmänna princip:

”Allmänheten skall ha största möjliga tillgång till kommissionens och rådets handlingar.”

- 4 De omständigheter som en institution kan åberopa för att avslå en ansökan om tillgång till en handling räknas upp i uppförandekodexen under rubriken ”undantag” enligt följande:

”Institutionerna skall vägra tillgång till en handling om ett offentliggörande kan skada

— skyddet för det allmänna samhällsintresset (allmän säkerhet, internationella förbindelser, monetär stabilitet, rättsliga förfaranden, inspektioner och undersökningar),

— skyddet för den enskilde och privatlivet,

- skyddet för företagshemligheter,

- skyddet av gemenskapens finansiella intressen,

- skyddet för den förtrolighet som begärts av den fysiska eller juridiska person som tillhandahållit informationen eller som krävs av lagstiftningen i den medlemsstat som tillhandahållit informationen.

De får också vägra tillgång för att skydda institutionens intresse med avseende på sekretess vid dess överläggningar.”

5 Artikel 24 i rådets direktiv 92/12/EEG av den 25 februari 1992 om allmänna regler för punktskattepliktiga varor och om innehav, flyttning och övervakning av sådana varor (EGT L 76, s. 1; svensk specialutgåva, område 9, volym 2, s. 57), i dess lydelse enligt artikel 1.11 i rådets direktiv 94/74/EG av den 22 december 1994 (EGT L 365, s. 46; svensk specialutgåva, område 9, volym 3, s. 3) har följande lydelse:

”1. Kommissionen skall biträdas av en kommitté för punktskatter, nedan betecknad som ’kommittén’. Kommittén skall vara sammansatt av företrädare för medlemsstaterna och ha en företrädare för kommissionen som ordförande.

Kommittén skall själv fastställa sin arbetsordning.

2. De åtgärder som är nödvändiga för tillämpningen av artiklarna 5, 7, 15 b, 18, 19 och 23 skall införas i enlighet med de förfaranden som fastställs i punkterna 3 och 4.

3. Kommissionens företrädare skall förelägga kommittén ett förslag till åtgärder. Kommittén skall yttra sig över förslaget inom den tid som ordföranden bestämmer med hänsyn till hur brådskande frågan är. Kommittén skall fatta sitt beslut med den majoritet som anges i artikel 148.2 i fördraget. Ordföranden får inte rösta.

4. a) Kommissionen skall besluta om de föreslagna åtgärderna om de är förenliga med kommitténs yttrande.

b) Om de föreslagna åtgärderna inte är förenliga med kommitténs yttrande eller i avsaknad av dess yttrande, skall kommissionen genast lämna rådet ett förslag till åtgärder. Rådet skall fatta sitt beslut med kvalificerad majoritet.

Om rådet inte har fattat något beslut inom tre månader från det att saken hänskjöts till rådet, skall kommissionen införa de föreslagna åtgärderna, såvida inte rådet med enkel majoritet har avvisat förslaget.

5. Förutom de åtgärder som avses i punkt 2 skall kommittén granska de frågor rörande tillämpningen av gemenskapens punktskattesystem som dess ordförande hänskjuter till den, antingen på eget initiativ eller på begäran av företrädaren för en medlemsstat.”

Bakgrund

- 6 Sökanden, British American Tobacco International (Investments) Ltd, är ett bolag bildat i Förenade kungariket som ingår i koncernen British American Tobacco, vilken vid den aktuella tidpunkten exporterade expanderad tobak från Förenade kungariket till olika medlemsstater i gemenskapen.

- 7 Under år 1998 fick sökanden genom myndigheterna i Förenade kungariket del av ett utdrag av ett protokoll från ett möte med punktskattekommittén den 7 och 8 oktober 1997, av vilket det framgick att en majoritet av delegationerna på initiativ av en medlemsstat hade framfört uppfattningen att expanderad tobak borde likställas med "röktobak" i den mening som avses i artikel 5.1 i rådets direktiv 95/59/EG av den 27 november 1995 om andra skatter än omsättnings-skatter som påverkar förbrukningen av tobaksvaror (EGT L 291, s. 40), och följaktligen anses som en punktskattepliktig produkt i enlighet med direktiv 92/12. Sökanden blev vidare av samma myndighet informerad om att punktskattekommittén antagit förslag i enlighet därmed samt om att delegationen från Republiken Italien reserverat sig mot förslagen och om de tillämpningssvårigheter som skattemyndigheten i denna stat hade. Sökanden lämnade därvid en begäran till kommissionen om att frågan om vilka skatteregler som skulle tillämpas på expanderad tobak på nytt skulle prövas av kommittén och att den därvid skulle fatta ett beslut i motsatt riktning.

- 8 I en skrivelse av den 16 november 1999 bekräftade kommissionen att en överenskommelse hade träffats vid ett möte med kommittén den 29 och 30 april 1998 som innebar att expanderad tobak skulle behandlas på samma sätt som röktobak och följaktligen som en punktskattepliktig produkt vars omsättning mellan de olika medlemsstaterna kräver att formaliteterna i artikel 18.1 i direktiv 92/12 uppfylls. Kommissionen angav dessutom att den i enlighet med sökandens begäran på nytt hade tagit upp frågan om skattereglerna för expanderad tobak

vid ett möte med kommittén den 28 och 29 oktober 1999, men att kommitté-medlemmarna hade vägrat diskutera frågan på nytt och hade bekräftat sitt tidigare ställningstagande.

- 9 Sökanden ansökte, genom skrivelse av den 6 januari 2000, med stöd av beslut 94/90 hos kommissionen om att få tillgång till vissa protokoll från punktskatte-kommittén avseende de möten som hölls den 29 och 30 april 1998 samt den 28 och 29 oktober 1999 i den del de rörde skattereglerna för expanderad tobak.

- 10 Genom en skrivelse av den 17 januari 2000 underrättade kommissionens generaldirektorat för skatter och tullunion sökanden om att dess ansökan avslagits med motiveringen att ett offentliggörande av handlingarna skulle kunna strida mot det sekretesskydd som begärts av de juridiska personer som tillhandahållit informationen.

- 11 Genom en skrivelse av den 4 februari 2000 ansökte sökanden i enlighet med artikel 2.2 i beslut 94/90 om omprövning hos kommissionens generalsekreterare.

- 12 Genom en skrivelse av den 8 mars 2000 underrättade kommissionens general-sekreterare sökanden om sitt beslut att avslå ansökan om tillgång till de ifrågavarande protokollen med motiveringen att ett offentliggörande av dessa skulle kunna strida dels mot det sekretesskydd som begärts av den juridiska person som tillhandahållit informationen, dels mot skyddet för institutionens intresse med avseende på sekretess vid dess överläggningar.

Förfarande och parternas yrkanden

- 13 Sökanden har, genom ansökan som inkom till förstainstansrättens kansli den 2 maj 2000, väckt förevarande talan.
- 14 På grundval av referentens rapport beslutade förstainstansrätten (första avdelningen) att inleda det muntliga förfarandet.
- 15 Genom beslut av den 19 februari 2001 anmodade förstainstansrätten, i enlighet med artikel 66.1 i rättegångsreglerna såsom en åtgärd för bevisupptagning, kommissionen att till förstainstansrätten inge de protokoll från punktskattekommittén som kommissionen hade vägrat tillgång till för att förstainstansrätten skulle kunna granska innehållet i dessa.
- 16 Den 1 mars 2001 ingav kommissionen till förstainstansrättens kansli de två protokollen från punktskattekommittén avseende mötena som hölls av denna kommitté dels den 29 och 30 april 1998, dels den 28 och 29 oktober 1999. I enlighet med artikel 67.3 tredje stycket i rättegångsreglerna skickades dessa handlingar inte till sökanden.
- 17 Parterna utvecklade sin talan och svarade på förstainstansrättens frågor vid förhandlingen den 7 mars 2001.

18 Sökanden har yrkat att förstainstansrätten skall

— ogiltigförklara beslutet att vägra tillgång till handlingarna,

— förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.

19 Kommissionen har yrkat att förstainstansrätten skall

— ogilla talan,

— förplikta sökanden att ersätta rättegångskostnaderna.

Föremålet för talan

20 Vid förhandlingen underrättade kommissionen förstainstansrätten och sökanden om sitt beslut att bevilja sökanden tillgång till en ej sekretessbelagd version av de ifrågavarande protokollen, där uppgifterna om vilka delegationer som angivit en ståndpunkt som återgivits i dessa handlingar hade dolts.

- 21 Sökanden, som givits tillfälle att yttra sig med anledning av att det ursprungliga avslagsbeslutet ersatts med detta nya beslut, har anpassat sina yrkanden och grunder som en följd härav.
- 22 Förstainstansrätten erinrar i detta hänseende om den rättspraxis som innebär att de yrkanden som ursprungligen riktades mot en rättshandling, vilken under förfarandets gång har ersatts, kan anses riktade mot den nya rättsakten, eftersom denna skall betraktas som en ny omständighet som ger sökanden möjlighet att anpassa sina yrkanden och grunder (domstolens dom av den 3 mars 1982 i mål 14/81, Alpha Steel mot kommissionen, REG 1982, s. 749, punkt 8, och av den 14 juli 1988 i mål 103/85, Stahlwerke Peine-Salzgitter mot kommissionen, REG 1988, s. 4131, punkt 11, samt förstainstansrättens dom av den 15 september 1998 i mål T-23/96, De Persio mot kommissionen, REGP 1998, s. I-A-483 och II-1413, punkt 32). Under sådana omständigheter skulle det nämligen strida mot god rättskipning och processekonomiska krav att tvinga sökanden att väcka en ny talan vid förstainstansrätten (domen i det ovannämnda målet Alpha Steel mot kommissionen, punkt 8).
- 23 I det förevarande fallet har sökanden yrkat att förstainstansrätten skall ogiltigförklara kommissionens beslut i den del det innebär en vägran att offentliggöra vilka medlemsstater som nämns i de ifrågavarande protokollen.
- 24 Med parternas godkännande har förstainstansrätten följaktligen beaktat att det enbart kvarstår att avgöra huruvida kommissionen hade rätt att endast tillhandahålla viss del av de ifrågavarande handlingarna genom att dölja vilka delegationer som har angivit sin ståndpunkt vid de möten som de omtvistade protokollen avser. Förstainstansrätten har även beaktat att sökanden har avstått från att göra gällande någon av de andra grunder och argument som anfördes i ansökan mot det ursprungliga avslagsbeslutet.

- 25 Eftersom kommissionen för övrigt, vid förhandlingen, preciserade att beslutet att inte offentliggöra vilka medlemsstater som nämns i de ifrågavarande protokollen uteslutande motiverades med det fakultativa undantaget om skydd för institutionens intresse med avseende på sekretess vid dess överläggningar, ankommer det på förstainstansrätten att enbart pröva yrkandet om ogiltigförklaring av detta avslagsbeslut och den grund som har anförts till stöd för detta yrkande, nämligen att beslut 94/90 har åsidosatts.

Prövning i sak

Parternas argument

- 26 Sökanden har hävdats att kommissionens beslut att inte offentliggöra vilka medlemsstater som nämns i protokollen, som sökanden hade begärt full tillgång till, strider mot beslut 94/90, eftersom det grundar sig på en felaktig tillämpning av det fakultativa undantaget om skydd för institutionens intresse med avseende på sekretess vid dess överläggningar. Den avvägning mellan de berörda intressena som tillämpningen av detta undantag erfordrar borde, enligt sökanden, ha lett till att sökandens intressen ansågs väga tyngre än institutionens intressen.
- 27 Sökanden anser för det första att den verkligen har ett uppenbart intresse av att få veta vilka olika delegationer som nämns i de ifrågavarande protokollen. I detta hänseende har sökanden gjort gällande att, trots att reglerna för punktskatter inom gemenskapen har harmoniserats, expanderad tobak i praktiken fortfarande behandlas på väldigt olika sätt av medlemsstaternas tullmyndigheter, vilket har kostsamma följder för sökanden. Eftersom sökanden inom koncernen British American Tobacco ansvarar för skattefrågor rörande kommersiella transaktioner,

är det viktigt för sökanden att känna till var och en av de berörda medlemsstaternas exakta ståndpunkter i syfte att på ett verkningsfullt sätt kunna föra bilaterala förhandlingar med dem.

28 Vad för det andra avser kommissionens påstådda intresse, grundas det på den felaktiga förutsättningen att det, för att diskussionerna mellan medlemsstaterna skall föras på ett uppriktigt och öppet sätt, utgör ett nödvändigt villkor att uppgifterna om vilka de nationella delegationerna är inte har offentliggjorts. Enligt sökanden är det tvärtom kännedomen om de olika kommittémedlemmarernas ståndpunkter som garanterar att diskussionen blir ärlig, vilket bekräftas av den öppna diskussion som förs i andra fora inom institutionerna, särskilt inom parlamentet. Det framgår för övrigt av rättspraxis (förstainstansrättens dom av den 19 oktober 1995 i mål T-194/94, Carvel och Guardian Newspapers mot rådet, REG 1995, s. II-2765) att det är berättigat att begära att en institution anger de nationella delegationernas ståndpunkter under överläggningarna.

29 Vad avser argumentet att sökanden aldrig har givit uttryck för sitt intresse beträffande vilka delegationer som nämns i protokollen, har sökanden genmält att den ville ta del av medlemsstaternas ståndpunkter, det vill säga inte enbart innehållet i diskussionerna utan även uppgifter om vilka delegationer som har angivit sin ståndpunkt. Denna information utgjorde en väsentlig del av de begärda handlingarna, och enligt sökanden ankom det inte på den att ange ytterligare skäl för att motivera sin begäran på denna punkt. Om inte bevisbördan skall omkastas, ankommer det under alla förhållanden på kommissionen att motivera sitt ställningstagande när den avslår en ansökan om tillgång till en handling och inte på den som ansöker att motivera sin ansökan.

30 Kommissionen anser att dess beslut att ge tillgång till en del av de ifrågavarande protokollen, utan att offentliggöra uppgifterna om vilka olika delegationer som nämns i handlingarna, utgör en rimlig avvägning mellan de berörda intressena.

- 31 Kommissionen har hävdats att sökandens intressen i det förevarande fallet har beaktats i tillräcklig utsträckning med hänsyn till att, såsom det framgår av ansökan, sökandens avsikt när den ansökte om tillgång till de ifrågavarande handlingarna enbart var att få kännedom om innehållet i de diskussioner som förts i kommittén såvitt avser de regler som är tillämpliga på expanderad tobak. Kommissionen har i detta avseende påpekat att den måste känna till den sökandes intressen när den företar en intresseavvägning. Sökanden har emellertid inte vid något tillfälle angivit att den även ville veta vilka delegationer som har angivit de olika ståndpunkterna. Enligt kommissionen har sökanden dessutom under det skriftliga förfarandet framhållit att tillgång till viss del av de berörda handlingarna kunde utgöra en tillfredsställande lösning.
- 32 Kommissionen har dessutom gjort gällande att sökanden på grund av sin verksamhet under alla förhållanden känner till vilka de medlemsstater är där sökanden har svårigheter på grund av att tullmyndigheterna uppställer särskilda krav. Följaktligen har sökanden redan kännedom om den begärda informationen.
- 33 Vad avser kommissionens eget intresse, har den hävdats att den kräver att det skall förbli sekretessbelagt vilka delegationer som har yttrat sig under kommitténs möten. Eftersom kommissionen är ordförande i punktskattekommittén, ligger det nämligen i dess intresse att diskussionerna mellan medlemsstaterna förblir uppriktiga, ärliga och uttömmande. I detta avseende har kommissionen påpekat att vid sådana möten som dem som protokollen i fråga avser tillämpar kommittén inte ett kommittéförfarande, utan dessa möten utgör endast ett forum för diskussion mellan medlemsstaterna i enlighet med artikel 24.5 i direktiv 92/12. Följaktligen skulle ett offentliggörande av uppgifterna om delegationerna i än högre grad äventyra att dessa överläggningar genomförs på ett korrekt sätt.
- 34 I svar på en fråga från förstainstansrätten anförde kommissionen vid förhandlingen att den i allmänhet utgår ifrån principen att det inte skall offentliggöras vilka nationella delegationer som nämns i protokollen från mötena med kommittén, samtidigt som den påpekade att en avvägning mellan de berörda

intressena skall göras från fall till fall med beaktande av innehållet i handlingen i fråga.

Förstainstansrättens bedömning

35 Förstainstansrätten erinrar inledningsvis om att det i den uppförandekodex som antagits genom beslut 94/90 föreskrivs två typer av undantag från allmänhetens rätt till tillgång till kommissionens handlingar. Den första kategorin, som har avfattats såsom "tvingande undantag", har till ändamål att skydda antingen tredje mans intressen, eller allmänna samhällsintressen generellt. Den andra kategorin, som har avfattats såsom fakultativa undantag, gäller institutionens interna överläggningar och avser endast institutionens intressen (förstainstansrättens dom av den 5 mars 1997 i mål T-105/95, WWF UK mot kommissionen, REG 1997, s. II-313, punkt 60).

36 I det förevarande fallet grundas, i enlighet med kommissionens precisering under förhandlingen, det ifrågasatta beslutet, vilket avser ett avslag till viss del av sökandens ansökan om tillgång till protokoll från punktsskattekommittén, uteslutande på det fakultativa undantaget. I enlighet med detta undantag kan kommissionen även avslå en ansökan om tillgång till dess handlingar "för att skydda institutionens intresse med avseende på sekretess vid dess överläggningar".

37 I detta hänseende påpekar förstainstansrätten att punktsskattekommitténs överläggningar skall anses ske vid kommissionen och dess handlingar anses komma därifrån. Denna kommitté, som har upprättats genom en gemenskapsrättsakt, har nämligen till huvudsaklig uppgift att biträda kommissionen, som är ordförande i kommittén och sköter sekretariatet, vilket innebär att det är kommissionen som upprättar de protokoll som antas av kommittén. Det framgår

dessutom att denna kommitté inte har någon administration, någon budget, något arkiv, några lokaler och än mindre någon egen adress. Kommittén är följaktligen inte en fysisk eller juridisk person, en medlemstat eller ett nationellt eller internationellt organ, och den kan inte anses utgöra "en annan gemenskapsinstitution eller ett annat gemenskapsorgan" i den mening som avses i uppförandekodexen (se, för ett liknande resonemang, förstainstansrättens dom av den 19 juli 1999 i mål T-188/97, Rothmans mot kommissionen, REG 1999, s. II-2463, punkterna 58 och 59).

- 38 Eftersom punktskattekommittén således skall anses höra till kommissionen, får denna göra gällande undantaget avseende sekretess vid dess överläggningar för det fall de handlingar som ansökan avser rör punktskattekommitténs överläggningar.
- 39 Enbart den omständigheten att de ifrågavarande handlingarna avser kommitténs överläggningar är emellertid i sig inte tillräckligt för att motivera en tillämpning av det återopade undantaget.
- 40 Enligt rättspraxis skall nämligen varje undantag från rätten till tillgång till kommissionens handlingar som omfattas av beslut 94/90 tolkas och tillämpas restriktivt (domstolens dom av den 11 januari 2000 i mål C-174/98 P, Nederländerna och van der Wal mot kommissionen, REG 2000, s. I-1, punkt 27, och förstainstansrättens dom av den 13 september 2000 i mål T-20/99, Denkvit Nederland mot kommissionen, REG 2000, s. II-3011, punkt 45). För att tillämpa detta fakultativa undantag har kommissionen ett utrymme för skönsmässig bedömning som inte desto mindre innebär att den skall göra en verklig avvägning mellan å ena sidan medborgarens intresse av att få tillgång till dess handlingar och å andra sidan kommissionens eventuella intresse av att sekretessbelägga sina överläggningar (domen i det ovannämnda målet WWF UK mot kommissionen, punkt 59, se även, såvitt avser rådet, förstainstansrättens dom i det ovannämnda målet Carvel och Guardian Newspapers mot rådet, punkt 65, och av den 17 juni 1998 i mål T-174/95, Svenska Journalistförbundet mot rådet, REG 1998, s. II-2289, punkt 113).

- 41 Vid en kontroll av lagenligheten skall förstainstansrätten, utan att ersätta kommissionens bedömning med sin egen, kontrollera att kommissionen verkligen har gjort en avvägning mellan de berörda intressena utan att överskrida gränserna för sitt utrymme för skönmässig bedömning. Det är för detta ändamål som förstainstansrätten har anmodat kommissionen att inge de omtvistade handlingarna.
- 42 För det första erinrar förstainstansrätten, såvitt avser sökandens intresse, om att enligt beslut 94/90 kan vem som helst begära att få tillgång till vilken som helst av kommissionens handlingar som inte offentliggjorts, utan att det fordras att begäran motiveras (domen i det ovannämnda målet Svenska Journalistförbundet mot rådet, punkt 65). Härav följer bland annat att, då upplysningar saknas om de enskilda skälen för ansökan, det inte går att anmärka på att den berörda institutionen, när den gör en avvägning mellan de berörda intressena i syfte att tillämpa det fakultativa undantaget, bedömer intresset hos den som ingivit ansökan i förhållande till varje medborgares intresse av att få tillgång till institutionernas handlingar utan att beakta särskilda intressen som institutionen, under alla omständigheter, saknar kännedom om.
- 43 Under sådana omständigheter som i det förevarande fallet kan kommissionen emellertid inte åberopa att den inte kände till sökandens syfte med ansökan om tillgång till de ifrågavarande protokollen. Det framgår av handlingarna (se ovan punkterna 7 och 8) att ansökan gjordes som en följd av detta företags åtgärder för att göra sin ståndpunkt gällande gentemot vissa medlemsstaters beslut att behandla expanderad tobak såsom "röktobak" i den mening som avses i artikel 5.1 i rådets direktiv 95/59 och, följaktligen, att tillämpa reglerna i direktiv 92/12 om punktskattepliktiga varor. Med hänsyn till de följder som en sådan kvalifikation skulle få för sökanden avseende både skatter och administration, avsåg sökandens ansökan således att få del av de ståndpunkter som angivits beträffande denna fråga i kommittén.

- 44 I detta sammanhang kan sökandens intresse av att inte enbart få kännedom om innehållet i diskussionerna, utan också om vilka delegationer som angivit sin ståndpunkt, uppenbarligen inte ha missuppfattats.
- 45 Förstainstansrätten påpekar vidare att detta intresse inte helt kan anses sakna betydelse vid en avvägning mellan de ifrågavarande intressena.
- 46 I detta hänseende kan förstainstansrätten konstatera att de handlingar som ansökan om tillgång avsåg rörde medlemsstaternas genomförande av bestämmelser som harmoniserats på gemenskapsnivå. Genom direktiv 92/12 har nämligen ett antal regler fastställts för innehav, flyttning och övervakning av punktskattepliktiga varor, i synnerhet för att säkerställa att punktskatt tas ut på samma sätt i alla medlemsstater (domstolens dom av den 2 april 1998 i mål C-296/95, EMU Tabac m.fl., REG 1998, s. I-1605, punkt 22). Särskilt vad avser tobaksprodukter är frågan huruvida en specifik produkt är punktskattepliktig och frågan om punktskattens struktur bland annat beroende av produktens klassificering enligt en av de kategorier som avses i direktiv 95/59 (se domstolens dom av den 24 september 1998 i mål C-319/96, Brinkmann, REG 1998, s. I-5255).
- 47 Vad avser expanderad tobak är det otvistigt att olika hantering har konstaterats medlemsstaterna emellan, genom att vissa medlemsstater har klassificerat expanderad tobak såsom rökto bak, i den mening som avses i artikel 5.1 i direktiv 95/59, i syfte att göra den punktskattepliktig samt att fordra den handling som avses i artikel 18.1 i direktiv 92/12 för att kunna exportera denna produkt till deras territorium. Det framgår för övrigt av utdragen av protokollen från punktskattekommitténs möten den 7 och 8 oktober 1997 (se ovan punkt 7), som redan skickats till sökanden, att det enligt kommissionen var fråga om ”ett typiskt exempel på de olika åsikter som finns företrädade inom gemenskapen rörande verksamhet som bedrivs av multinationella företag”. Trots de stånd-

punkter som angavs av de olika nationella delegationerna i kommittén under de möten som de omtvistade protokollen avser, har kommissionen inte bestridit att medlemsstaternas hantering av export av expanderad tobak till deras respektive territorier fortfarande uppvisar betydande skillnader.

- 48 Möjligheten för sökanden att få kännedom om vilka delegationer som har angivit en formell ståndpunkt i detta avseende måste för sökanden och dennes verksamhet anses vara av betydande intresse, i synnerhet för att kunna framföra sin åsikt till de berörda skatte- och tullmyndigheterna i de berörda staterna.
- 49 Denna slutsats påverkas inte av argumentet att sökanden under alla omständigheter har identifierat de stater där sökanden drabbas av särskilda krav från tullmyndigheternas sida. Om det antas att så är fallet, innebär denna näringsidkares kännedom om tullmyndigheternas agerande i vissa stater inte att den har ett minskat intresse av att få kännedom om de formella ståndpunkter som angivits av de sistnämnda under punktskattekommitténs möten. I den mån detta argument förutsätter att den ståndpunkt som uttryckts av en medlemsstat i kommittén överensstämmer med tullmyndigheternas välkända praxis, medför det för övrigt enbart att det kan ifrågasättas att denna ståndpunkt skall vara sekretessbelagd och inte att sökanden saknar intresse av att få kännedom om den.
- 50 Inte heller kan det argumentet godtas att sökanden under det skriftliga förfarandet hade medgivit att tillgång till viss del av protokollen skulle innebära en tillfredsställande lösning för sökanden. Det är tillräckligt att i detta hänseende konstatera att sökanden i sin ansökan enbart har anmärkt på att kommissionen inte hade undersökt möjligheten att ge tillgång till viss del av de ifrågavarande protokollen, samtidigt som sökanden yrkade att avslagsbeslutet skulle ogillas i sin helhet.

- 51 För det andra skall förstainstansrätten kontrollera om kommissionen, utan att överskrida gränserna för sitt utrymme för skönsmässig bedömning, kunde anse att dess intresse av att sekretessbelägga överläggningarna hade företräde framför sökandens intresse i syfte att inte offentliggöra vilka delegationer som nämns i protokollen. I detta hänseende har kommissionen gjort gällande att offentliggörandet av dessa uppgifter skulle äventyra effektiviteten i diskussionerna mellan medlemsstaterna, nämligen att de förs på ett uppriktigt, ärligt och uttömmande sätt, och följaktligen att kommitténs överläggningar genomförs på ett korrekt sätt.
- 52 Det framgår av rättspraxis att uppförandekodexen, som kommissionen antog genom sitt beslut 94/90, inte motiverar att en institution av princip vägrar tillgång till handlingar som rör dess överläggningar, med motiveringen att de innehåller information om ståndpunkter som angivits av företrädare för medlemsstaterna, eftersom den därmed skulle åsidosätta skyldigheten att göra en avvägning mellan de berörda intressena (se, såvitt avser rådet, domen i det ovannämnda målet Carvel och Guardian Newspapers mot rådet, punkterna 72 och 73). Kommissionens argument, att offentliggörandet av uppgifterna om delegationerna nödvändigtvis skulle medföra att det korrekta genomförandet av kommitténs överläggningar skulle äventyras, utgör inte i sig ett tillräckligt skäl för att förvägra sökanden den rätt att få tillgång till handlingarna som sökanden i princip har enligt beslut 94/90.
- 53 I enlighet med vad kommissionen medgav vid förhandlingen (se ovan punkt 34) skall en avvägning mellan de berörda intressena för övrigt göras från fall till fall med beaktande av innehållet i den berörda handlingen.
- 54 Vad i det förevarande fallet inledningsvis gäller protokollet från mötet med kommittén den 29 och 30 april 1998, framgår det av dess innehåll att en medlemsstats delegation anslöt sig till den ståndpunkt som majoriteten av delegationerna antagit, trots att den medlemsstaten ansåg att expanderad tobak inte kan rökas. Det framgår härav vidare att de femton delegationerna således ställde sig positiva till kravet på ett sådant ledsagardokument som avses i artikel 18.1 i direktiv 92/12 vid omsättning av denna produkt inom gemenskapen.

- 55 Vad i övrigt avser protokollet från mötet med kommittén den 28 och 29 oktober 1999, innehåller det hänvisningar dels till sökandens begäran om att kommittén skulle ompröva sitt ställningstagande, dels till tre delegationers vägran att på nytt inleda diskussioner angående denna fråga samt till att övriga delegationer inte anfört någon åsikt i frågan.
- 56 Förstainstansrätten konstaterar således att dessa protokoll avser överläggningar som var avslutade då sökanden inkom med sin ansökan (se, för en tolkning e contrario angående handlingar rörande en pågående inspektion, domen i det ovannämnda målet Denkavit Nederland mot kommissionen, punkt 48), vilket innebär att offentliggörandet av vilka delegationer som nämns i dessa handlingar inte längre kunde utgöra ett hinder för att medlemsstaterna faktiskt angav sin ståndpunkt avseende skattereglerna för expanderad tobak.
- 57 Härav följer att vid en verklig avvägning mellan de berörda intressena kan ett sådant skäl i det förevarande fallet inte motivera att intresset av att behålla sekretesskyddet för överläggningarna vinner företräde på bekostnad av sökandens intresse.
- 58 Av vad anförts följer att under de särskilda omständigheterna i det förevarande fallet innehåller det ifrågasatta beslutet en uppenbart oriktig bedömning och skall således ogiltigförklaras.

Rättegångskostnader

- 59 Enligt artikel 87.2 i förstainstansrättens rättegångsregler skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Sökanden har yrkat att kommissionen skall förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Eftersom kommissionen har tappat målet, skall sökandens yrkande bifallas.

På dessa grunder beslutar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (första avdelningen)

följande dom:

- 1) **Kommissionens beslut om avslag till viss del av en ansökan om tillgång till vissa protokoll från punktskattekommittén ogiltigförklaras.**
- 2) **Kommissionen skall ersätta rättegångskostnaderna.**

Vesterdorf

Vilaras

Forwood

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 20 oktober 2001.

H. Jung

Justitiesekreterare

B. Vesterdorf

Ordförande